

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

א'קצח

ערב שבת קודש
פרשת בלק
י"ג בתמוז התשע"ז

יוצא לאור על ידי
צעירי אגודת חב"ד באה"ק

פקודת יום

כל השייכים מחוייבים בהפצת היהדות והמעיינות

כיוון שנכנסים הננו לחדש הגאולה של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, אשר היתה בזה גאולת הרבים בעת ההיא ולשנים ולדורות הבאים לאחרי זה, וכמובן מפרטי העניינים של פרשת המאסר והגאולה - הנה יבוא זה בפועל בפעולות באותם השטחים עליהם מסר נפשו, הם ענייני הפצת היהדות בכלל והפצת המעיינות ביחוד, שכל השייכים ויודעים על דבר זה מחוייבים בזה. וכיוון שלהצלחת העבודה זקוקים למנוחה שמחה וטוב לבב, הנה רועה ישראל יאר פניו ויגאל אותו מכל העניינים המבלבלים, וימלא את כל הנ"ל מתוך הרחבה אמיתית, הן בגשמיות והן ברוחניות.
(אג"ק כרך י' עמ' תלט)

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

י"ג' בתמוז ה'תשע"ז - כ' בתמוז ה'תשע"ז

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
א	י"ג בתמוז	הל' חובל ומזיק פרק ז-ח. הל' רוצח ושמירת נפש.. בפרקים אלו. פרק א.	הל' נחלות פרק יא.	מ"ע רלו. מל"ת רפט. רצו*.
ש"ק	י"ד בתמוז	פרק ב-ד.	פתח פיך וגוי. ספר שופטים והוא ספר ארבעה עשר.. הל' סנהדרין.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע רכה. מל"ת רצה**.
א'	ט"ו בתמוז	פרק ה-ז.	פרק ב.	מ"ע רמו. מל"ת רצג. רצו. מ"ע קפב.
ב'	ט"ז בתמוז	פרק ח-י.	פרק ג.	מ"ע קפא. מל"ת שט. רחצ. מ"ע קפד.
ג'	י"ז בתמוז	פרק יא-יג.	פרק ד.	מל"ת רצט. מ"ע רב. רג. מל"ת ער.
ד'	י"ח בתמוז	ראשית חכמה וגוי. ספר קנין והוא ספר שנים עשר.. הל' מכירה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ה.	מ"ע רמה.
ה'	י"ט בתמוז	פרק ד-ו.	פרק ו.	מ"ע רמה.
ו'	כ' בתמוז	פרק ז-ט.	פרק ז.	מל"ת רנ.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	זמן ק"ש סוף	חצות והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	120 ד' לפני הזריחה	72 ד' לפני הזריחה							
ו', י"ג בתמוז	3.05	4.14	4.41	5.48	9.11	12.46	1.21	7.50.1	8.18
ש"ק, י"ד בתמוז	3.06	4.15	4.42	5.49	9.11	12.46	1.21	7.50.0	8.18
א', ט"ו בתמוז	3.07	4.15	4.42	5.49	9.12	12.46	1.21	7.49.8	8.17
ב', ט"ז בתמוז	3.08	4.16	4.43	5.50	9.12	12.46	1.21	7.49.5	8.17
ג', י"ז בתמוז	3.09	4.17	4.44	5.50	9.12	12.46	1.21	7.49.3	8.17
ד', י"ח בתמוז	3.10	4.18	4.44	5.51	9.13	12.46	1.21	7.49.0	8.16
ה', י"ט בתמוז	3.11	4.18	4.45	5.51	9.13	12.46	1.22	7.48.7	8.16
ו', כ' בתמוז	3.12	4.19	4.46	5.52	9.13	12.47	1.22	7.48.3	8.16

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו ('סדר הכנסת שבת') מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"י שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י
בלק	7:13	8:30	7:28	8:33	7:21	8:34	7:29	8:31
פנחס	7:11	8:27	7:26	8:30	7:19	8:31	7:27	8:28

צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו • יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

מערכת: לוי-יצחק שייקיביץ, יוסף-יצחק אולידורט

מו"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

טל' 03-3731777, פקס: 03-9606169, 7474-ISSN 0793

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

מפטירים "דרשו ה' בהמצאו" (ישעיהו נה, ו - נו, ח), ומברך אחר-כך שלוש ברכות עד 'מגן דוד'. יהללו, חצי קדיש⁴⁷. גם היחיד אומר 'עננו' בשומע תפילה, ללא חתימה, ומסיים "כי אתה שומע...", ואם שכח (וכבר אמר ה' של סיום הברכה), אומר בלא חתימה אחרי 'אלוקי נצור', קודם 'היו לרצון' האחרון. הש"ץ אומר 'עננו' כבשחרית (ראה לעיל), בברכה בפני עצמה, בין 'גואל ישראל' ל'רפאנו'. הנוהגים נשיאת כפיים בכל יום, נושאים כפיים בתפילה זו⁴⁸, וכשאין נושאים כפיים אומר הש"ץ ברכת כוהנים.

הרבי חידש את המנהג הישן (שמקורו במשנה) לומר "דברי כיבושין" אחרי מנחה דתענית-ציבור: "כדאי לעורר על המנהג הנ"ל, שבמקומות שאפשר לפעול זאת, יאמרו אחרי מנחה (כמה מילים, לכל הפחות) 'דברי כיבושין', או מזמור תהילים המתאים לעניינים אלו, ובמקומות שמצד טירחא דציבורא [או מצד ביטול מלאכה, וכיוצא-בזה] אי אפשר לפעול זאת - על-כל פנים יהיה במחשבה עניין של 'דברי כיבושין', ומאחר ש'רחמנא ליבא בעי' - ובפרט עניינים הקשורים בתשובה, ש'עיקר התשובה בלב' - הרי 'מחשבה טובה, הקדוש-ברוך-הוא מצרפה למעשה'⁴⁹. סיום התענית - בצאת הכוכבים. לגבי תפילה מוקדמת - ראה בהערה⁵⁰.

שמעטים הם ביותר - ולא נתפרסם כלל וכלל⁴⁰) בתורה (בנביאים) פרשת היום על-דבר 'צום הרביעי' ו'צום החמישי'⁴¹ (על-דרך שבכל יום אומרים שירו של יום וכיוצא-בזה)⁴². צדקה: בימי התעניות נוהגים לתת לצדקה לפני תפילת מנחה 'אגרא דתעניתא', ויש נותנים לפי עלות הסעודות שהיו אמורים לאכול היום⁴³. ו'מנהג ישראל להרבות בצדקה (הן בכמות, והן באיכות - על-ידי סבר פנים יפות כו'⁴⁴) ביום התענית'⁴⁵. מנחה: התפילה - בשעה מאוחרת יחסית⁴⁶.

וידבר וקטורת, אשרי, חצי קדיש, קריאת 'ויחל' כבשחרית, לשלושה עולים, והשלישי הוא המפטי, ואין אומרים חצי קדיש לאחר הקריאה.

(40) ראה עד"ז ב-בן-איש-חי שנה א' הל' חנוכה אות כג, מס' מועד לכל חי למוהר"ר חיים פלאגי.

(41) מלכים-ב כה, ג; ח; ירמיה לט, ב-ז; זכריה ח, יח-יט.

(42) ויתירה מזה - התורה היא נצחית גם לעתיד-לבא, כולל חלקים אלו בנביאים המדברים על-דבר הצומות; אלא שבתורת-אמת ותורה-אור מאיר בגלוי הטוב שבכל דבר (כמבואר במקום אחר בענין "עקב ועשיו האמורים בפרשה"), היינו הטוב שבצומות אלו, כפי שיהפכו לששון ולשמחה ולמועדים טובים לעתיד-לבוא, ואדרבה - על-ידי הלימוד בנוגע להירידה לפי שעה, הרי זה מגדיל השמחה והיום-טוב (ספר-השיחות תשמ"ח ח"ב עמ' 547 הערה 63).

(43) כמארז"ל (ברכות ו, ב) "אגרא דתעניתא - צדקתא", ופירשי "שנותנין צדקה לערב, לפרנסת העניים שהתענו היום", הובא להלכה במטה משה ס' תשנ"ה. ובאר"ר סי' תקס"ו ס"ק ב כתב "יש נוהגין לשער מה שהיה אוכל ביום התענית, ליתן לעניים בערב", הובא ב'התנועדות' תשמ"ט ח"ב עמ' 460, ובהערה 35 שם "ומהטעמים לזה - שהרי מה שאינו אוכל ושותה ביום התענית - אין זה כדי שסכום הסעודות יישאר בכיסו, ואח"כ ישתמש בו לענייני חול, אשר, עם היותם ענייני חול של יהודי, שהם בוודאי בתכלית הכשרות כו', אין זה דומה כלל להעילוי דקדושת הצדקה". ובלקוטי-שיחות כרך כה עמ' 471 מבאר בדרגא נעלית יותר, ש"כדי לגלות את העניין ד'צום ויום רצון לה'", עד ל"צום אבחרהו" - יש להוסיף במצוות הצדקה, שהיא מעין ודגמת "מצות ה' ממש... [להחיות העולמות] בתורת צדקה וחסד חנם" (אגה"ק סי' יז) מצד הרצון והבחירה דלמעלה", עיי"ש.

(44) "רמב"ם הל' מתנות עניים פ"י ה"ד. טושו"ע יו"ד סי' רמט ס"ג".

(45) (כולל ההערה הקודמת) לקוטי-שיחות הנ"ל עמ' 470.

(46) שו"ע אדה"י סי' קכ"ט ס"א. ספר-המנהגים עמ' 48 הערה 20 (מהרבי). אם-כי הרבי עצמו היה מתפלל בשעה הרגילה בכל יום - 15:15 (אולי בגלל סדרי הישיבה, שסדר נגלה אה"צ מתחיל בה תמיד בשעה 15:30).

נשיאות – בדרכי נועם

כיצד ניתן להיות בשמחה אמיתית ולחיות מחדש מאורע שאירע לפני שנים, ולא רק באופן של "חידוש הישנות"? • העניין האמיתי נעשה ("נזכרים ונעשים") בכל אופן – הבחירה בידי האדם היא האם להתחשב בהרגש לבו המתכהה עם שינויי הזמן, או להתנהג על פי הרצון העליון • ומהן ההוראות הרמוזות בסיפור המתנה – מקל עם ראש של כסף? • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

שכאשר ישנה פעולת ה"נזכרים" בכל שנה ושנה, נפעל איזה עניין חדש ב"נעשים" – הרי אפילו ה"אור חדש" הוא רק בעניין חידוש הישנות. והיינו, שעכשיו אין דבר חדש בעיקרו, ואין זה אלא שב"ישנות" גופא נעשה בכל שנה דבר חדש. והיינו, שהמושכת האור חדש בכל שנה ושנה על ידי עבודתנו היא – לא בכוחנו, אלא בכוח העניין שנעשה בפעם הראשונה, שאז היו כלולים כבר כל העניינים שיומשכו בשנים שלאחרי זה, ועל ידי עבודת הזכירה בכל שנה ושנה הרי זה נמשך מהכוח אל הפועל ומההעלם אל הגילוי. ועל דרך המשל הידוע מננס שעל גבי הענק⁵, שהננס מצד עצמו הוא נמוך הרבה מהענק, אלא שכיון שעומד על גבי הענק, יכול להגיע ולראות למרחוק יותר, במקום שהענק עצמו אינו יכול להגיע ולראות. ועל דרך זה בנדון דידן, שכיון שעומדים אנו על גבי הענק, והיינו, שנמצאים אנו לאחרי שכבר אירע העניין בפעם הראשונה, ולאחרי כל השנים שבינתיים, שבכל שנה ושנה נמשך אור חדש, לכן יכולים אנו להמשיך על ידי עבודתנו אור חדש שלא היה עד עתה, אבל כל זה אינו אלא בכוח העניין שאירע בפעם הראשונה. וכנ"ל שאין זה אלא חידוש הישנות, כי, אפילו האור חדש שממשיכים היה כלול לפני זה,

א. ידוע מה שכתוב בכתבי האריז"ל¹ על הפסוק² "והימים האלה נזכרים ונעשים", שכל עניין ועניין בבוא זמנו, ומזכירים אותו כפי שצריכה להיות הזכירה על פי תורה, שאז הרי זה נקרא "נזכרים", הנה על ידי זה "ונעשים", שחוזרים ונפעלים עוד הפעם אותם עניינים. ולדוגמא: בבוא זמן יציאת מצרים, זמן חרותנו³, או "זמן מתן תורתנו" או "זמן שמחתנו", ומזכירים כל עניין כפי שצריך להזכירו על פי תורה – אזי נעשה עוד הפעם עניין "יציאת מצרים", עניין "מתן-תורה", או עניין "בסוכות הושבת"³, ועל דרך זה בשאר מועדי השנה. אבל אף-על-פי-כן, אין זה אלא חידוש הישנות בלבד, והיינו, שאין זה דומה לפעם הראשונה, שאז היה זה חידוש בעיקרו, מה שאין כן בשנים שלאחרי כן הרי זה רק חידוש הישנות בלבד. ואף שבכל שנה נמשך אור חדש שלא היה מעולם⁴, – ומוכן גם בפשיטות, שהרי כאשר עושים פעולה מסוימת, ובפרט פעולה על פי תורה, בהכרח שנפעל איזה דבר חדש, ובמילא מובן בפשיטות

(1) ראה רמ"ז בס' תיקון שובבים. הובא ונת' בס' לב דוד (להחיד"א) פכ"ט.
(2) אסתר ט, כח.
(3) אמור כג, מג.
(4) ראה תניא אגה"ק סי"ד.

ויעבור / אלוקים אל דמי / כרחם אב / אלוקיני ואלוקי אבותינו, אמרר בבכי / א-ל מלך, ויעבור / שעה נאסר³¹ / א-ל מלך, ויעבור / זכור רחמיך³² / זכור לנו ברית אבות / זכור לנו ברית ראשונים / שמע קולנו³³ / משיח צדקך³⁴ / א-ל רחום שמך³⁵ / עננו ה' עננו³⁶ / מי שענה לאברהם / רחמנא דעני³⁷ / אבינו מלכנו הארוך³⁸, ובו: "ברך עלינו שנה טובה"; "זכרנו ל..." [ולא 'זכרנו בספר'] / ואנחנו לא נדע / חצי קדיש.

קריאת התורה: קוראים 'ויחל' בשחרית ובמנחה גם אם יש רק שלושה מתענים. מי שאינו מתענה, לא יקראוהו לעלות לתורה. קראו לתורה למי שאינו מתענה וצר לו להודיע זאת מפני חילול השם – יעלה. את הפסוקים "שוב מחרון אפך..."; "ה' ה' א-ל רחום... ונקח"; "וסלחת..." – אומר הציבור בקול רם, ואחריהם אומרם הקורא בתורה. כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו כשעלה לתורה, החל לאומרם עם הציבור וסיימם עם הבעל קורא.

עניינא דיומא: כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו מביא³⁹: "שביים י"ז בתמוז ותשעה באב יש לומדים (אף

(31) פיוט מסוג 'פזמון'. בין חרוז לחרוז אומרים "יום גבר..." כנדפס, ובסוף הפיוט חוזרים את כל חרוזי הראשון (ע"פ הערה 4 ב'סליחות – ליקוט טעמים ומקורות' של הרבי שנדפס בסו"ס 'סליחות – מנהג חב"ד").
(32) סידור תהילת-ה' עמ' 347. בפסוק: "פקדנו בישועתך" (ולא "ופקדנו"), וכן נדפס ב'סליחות – מנהג חב"ד".
(33) פותחים הארון ואומרים פסוק אחר פסוק, חון וקהל, עד הפסוק 'אל תעזבוני ולא עד בכלל. בסיום הקטע סוגרים הארון.
(34) מדלגים "או... אשמנו... סרנו..." כיוון שכבר אמרו זאת בנוסח התפילה, ע"פ דברי האריז"ל שלא לומר פעמיים וידוי באותה תפילה. הרבי, בהיותו ש"ץ, היה מדלג גם "הרשענו ופשענו", כנראה מפני שגם זה (חלק מן ה)יודי.
(35) כשעבר הרבי לפני התיבה, היה אומר תמיד "למען אמיתך... בריךך", וכן בכלום ('סליחות' החדשות, הוצאת קה"ת אה"ק, וכנוסח אדמו"ר הזקן ב"הושענא, למען אמיתך").
(36) באמירת "עננו" מסיים הש"ץ בקול רם במקומות המופסקים בנקודותיים (:), דלא כמנהג העולם ('אוצר מנהגי חב"ד, אלול-תשרי, עמ' כח).
(37) במניין של הרבי נהגו לנגן תפילה זאת בסיום הסליחות (ספר-הניגונים ח"ג, ניגון רמז).
(38) בנוסח 'עננו' צ"ל: "ה'ך לרצות" (אג"ק ח"ב עמ' קסב, ודלא כנדפס בסידורים ובסליחות, גם בחדשים).
(39) כולו יחדיו מתחילה ועד סוף. במניין של הרבי נהגו תמיד לנגן "אבינו מלכנו, אין לנו מלך אלא אתה" (ספר-הניגונים ח"א, ניגון 1).
(39) ספר-השיחות תשמ"ח ח"ב עמ' 547 הערה 63.

קטנים שיש בהם דעת להתאבל מאכילים אותם מאכלים פשוטים, ולא יאכלו מעדנים²⁶. הציבור אומר 'עננו' רק במנחה. הש"ץ אומר (בחזרת הש"ץ) 'עננו' בברכה בפני עצמה בין ברכת 'גואל ישראל' לברכת 'רפאנו', אף אם יש בבית-הכנסת רק שלושה מתענים²⁷. ואם אין – אומר ב'שומע תפילה'²⁸. סליחות²⁹: אומרים אותן בעמידה, ובמיוחד: אשמנו, י"ג מידות, שמע קולנו. וכן אבינו מלכנו. מנהגנו לאומן אחרי אמירת תחנון, בסדר דלהלן: אל תתנו דמי / כרחם / אלוקיני ואלוקי אבותינו, אתאנו לך / א-ל מלך³⁰,

כמדומני שפוסקים כדעה שלא יטעם כלל, אלא יאמר בשכמל"ו (ראה נטעי-גבריאל בין-המצרים ח"א פ"ג ס"ח). שכח ולעס – יפלוט, וגם אם אכל – ימשיך בתעניתו (מטה-אפרים תר"ב סכ"ג). (26) ראה בענין זה כף-החיים ס' תקנ"ג ס"ט ק ונטעי-גבריאל בין-המצרים פ"ו עמ' סח, וש"נ.

(27) ספר-המנהגים עמ' 45, עיי"ש, ובאג"ק חט"ז עמ' שיג מעתיק הרבי רק 'ג' מתענים" (ראה 'התקשרות', גיליון לג עמ' 18). וכן הביאו בלוח כולל-חב"ד לתענית אסתר, מהערות הרבי ללוח תשט"ז.

ש"ץ ששכת ברכה זו ונוכח קודם שאמר 'ה' מחתימת 'רפאנו' חוזר ואומר 'עננו' ו'רפאנו', וכשאמר 'ה' אומר עננו ב'שמע קולנו' וחותם 'בא', והונה בעת צרה ושומע תפילה. שכח גם שם, אומרה ברכה בפני עצמה אחר 'שים שלום' (לוח כולל-חב"ד, צום גדליה). (28) משנה-ברורה ס' תקס"ז ס"ק יג.

(29) סידור תהילת-ה' (הישן) עמ' 362. ספר-המנהגים עמ' 45. כמה מהמקורות למנהגים דלהלן (כולל קריאת התורה) צוינו ב'התקשרות' גיליון לג עמ' 20, וראה גיליון מ' עמ' 18. יום מילה שחל היום, כשהמילה בשחרית במניין זה, אומרים סליחות וידוי כרגיל, ללא נפילת אפים. ו"א שבעל הברית עצמו לא יאמר סליחות (ראה השלמה לשו"ע אדה"ז מהרב בעל ה'דברי נחמיה', ס' קלא סוף ס"ז, נדפסה בסוף ח"א עמ' 357). לענין אבינו מלכנו, חידש הרבי שתלוי בתחנון ('אוצר מנהגי חב"ד' אלול-תשרי עמ' ל, משיחת ו' תשרי תשל"ה. זאת בניגוד להוראותיו בנדון בשנת תשכ"ה – ראה 'אוצר' שם עמ' קס"ט. וראה המוספר ב'התקשרות' גיליון שלא עמ' 18). המתפלל במניין בנוסח אחר, לכאורה צריך לומר הכל כסדר דידן (ללא י"ג מידות, כמובן), ורק יענה י"ג מידות עימם. אמנם ראה 'התקשרות' גיליון תקל"ד עמ' 16 הערה 18, וגם ב'לקט הקמח החדש' ס' קלא ס"ק ז כתב שגם מעט לפנייהם או לאחריהם מקרי בציבור, וצ"ע למעשה. ואולי כל שאומרים סליחות ה"ז 'עימם'".

(30) בסידור 'תורה אור' עמ' 372, בסליחות דשני וחמישי, תענית ציבור וכו' – נדפס בו 'כמו שהודעת', וכן צולם בסידורי תהלת ה' הישנים, ואילו במחזור השלם וב'סליחות – מנהג חב"ד נדפס תמיד 'כהודעת', ועפ"ז תיקנתי כאן בעבר וכן תוקן בסידורי 'תהלת ה' החדשים, אך בהקלטות מתפילת הרבי בסליחות לעשרה בטבת ניתן לשמוע בבירור "כמו שהודעת".

וההמשכה אינה אלא מההעלם אל הגילוי.

ב. בנוגע לענייננו:

עומדים אנו בתקופת "ויהי בשלושים שנה" מהגאולה של י"ב תמוז⁷.

מחד גיסא, הרי זה רק חידוש הישנות בלבד. וכנראה במוחש, שהשמחה עתה (במשך כל השנים שלאחרי שנת תרפ"ז), אין לה ערך כלל לשמחה שהייתה בשעתה, כיון שאז היה הדבר חידוש מעיקרו, מה שאין כן עתה. ובפרט בשנים האחרונות, לאחרי שהיה העניין של "צדיקא דאתפטר"⁸.

אמנם, כל זה אינו אלא בהרגש האדם, שאצלו לא נרגשת השמחה; אבל באמיתית העניין – אם רק האדם אינו מתחשב עם עצמו, אם זוהי המשכה בכוח עצמו, או רק כנס על גבי הענק, אלא הוא מתחשב עם העניין עצמו, עם הכוונה העליונה – צריכים להיות בשמחה גדולה ביותר, מצד זה שעכשיו נמשך בעולם אור חדש שלא היה מעולם. והגם שעניין זה גופא היה כלול תחילה בהעלם – הרי הכוונה העליונה היא שכל עניין יבוא בגילוי, שהרי זהו טעם האצלת עולם האצילות, ראשית והתחלת העולמות, כדי שיהיה גילוי ההעלם⁹, כיון שהכוונה היא שיהיה הגילוי דווקא.

וכיון שכן, צריכים להיות בשמחה גדולה מהתגלות תוספת אור שפועלת שלימוד התורה וקיום המצוות יהיה בנקל יותר, וכמו שנתבאר לעיל¹⁰ שזהו כללות עניין הגאולה, ויש להמשיך זאת בפועל ממש במחשבה דיבור ומעשה בחיים היום-יומיים, לפעול גילוי אלקות בעולם, ולעשות לו יתברך דירה בתחתונים¹¹.

ג. והנה, אף שהאמור לעיל הוא אמיתית העניין כפי שהוא מצד עצמו, אף על פי כן, בנוגע להרגש האדם, הרי בכל זאת לא מרגישים זאת (כנ"ל).

6 יחזקאל א, א.

7 ראה שיחות ש"פ קרח, מבה"ח תמוז וי"ב תמוז בתחלתם (לעיל ע' 84 ואילך; ע' 108 ואילך). וש"נ.

8 זח"ג עא, ב.

9 ראה המשך תרס"ז ע' ה. ע' תמוז.

10 שיחת ש"פ קרח הנ"ל שם.

11 ראה הנחומא בחוקותי ג. נשא טז. ב"ר ספ"ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפ"ו. ובכ"מ.

והיינו, שלאחרי כל הביאורים, וכן לאחרי הביאור שבאגרת הקודש¹² ש"צדיקא דאתפטר" בטלו אצלו הגבלות הגוף כו' – הרי בנוגע להרגש האדם, הנה הן אמת שקודם לכן היו הגבלות הגוף, אבל דווקא על ידי הגבלות אלו היו רואים בעיני בשר, מה שאין כן עכשיו, נתבטלו אמנם הגבלות הגוף, אבל לא רואים בעיני בשר, כי אם בראיית עין השכל בלבד, שאין זה בערך לראיה מוחשית בעיני בשר.

ולהעיר, שאפילו אצל חכמים גדולים ביותר אינה דומה ההתאמתות שמצד ראיית עין השכל להתאמתות שעל ידי ראייה מוחשית – כפי שמצינו בנוגע לסנהדרין, שאינה דומה ידיעת העניין על ידי קבלת עדות לראיית הדבר בעיני בשר, שכאשר רואים בעיני בשר, אזי "אין עד נעשה דיין", ד"כיון דחזוהו . . לא מצו חזו ליה זכותא"¹³, מה שאין כן כאשר יודע את הדבר על ידי קבלת עדות, הרי אף שזוהי ידיעה גמורה, שבאה לאחרי כל השקלא-וטריוא בעניין עד שבא למסקנת השכל, מכל מקום, כיון שהוא בעצמו לא ראה את הדבר, יכול עדיין למצוא לו זכות, והיינו לפי שראיית עין השכל אינה דומה לראיית עין בשר הגשמי.

וכל זה – אפילו כאשר מדובר אודות סנהדרין שגדלה מעלתם ביותר, שצריכים להיות מופלגין בחכמת התורה, בדוגמת המופלא שבסנהדרין, שנאמר¹⁴ "והתייצבו שם עמך", "בדומין לך"¹⁵, דקאי על סנהדרין שבדור הראשון שהוצרכו להיות בדומין למשה רבינו שהיה המופלא שבהם, ועל דרך זה בנוגע לסנהדרין שבכל דור ודור, שצריכים להיות דומין למופלא שבסנהדרין – הנה גם אצל הסנהדרין כולל גם המופלא שבהם, אינה דומה ראיית השכל לראיה בעיני בשר. ועל אחת כמה וכמה בנוגע אלינו, שעומדים אנו בדרגה שלמטה מהם באין ערוך.

אמנם, כל זה הוא בנוגע להרגש הלב, אבל בנוגע לעניין כשלעצמו – הרי העניין הוא בכל זאת באופן כזה ("דער ענין איז דאך פֿאַרט אַזוי"), שבכל שנה נמשך אור חדש, ובשנים האחרונות מיתוסף

12 סכ"ז (קמו, ב ואילך).

13 ר"ה כו, רע"א.

14 בהעלותך יא, טז.

15 סנהדרין לו, ב. וש"נ.

התורה ובנתינת צדקה [ובוודאי בשבתות שבין-המצרים: תורה – בהוספה על העניין ד"ויקהל משה" להקהיל קהילות ככל שבת ושבת¹³, ו"להשתדל שבכל יום מימי בין-המצרים יהיה עניין הצדקה באופן המותר ביום זה... ביום השבת – על-ידי הכנסת אורחים (בסכר-פנים-יפות); או על-ידי זה שביום השישי שלפניו מפרישים "משנה" לצדקה¹⁴], על-פי מה שנאמר "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה"¹⁵.

תורה: לקבוע¹⁶ (ובמקום שכבר ישנם – להוסיף) שיעורי לימוד בהלכה ופסקי-דינים, ולכל לראש – הלכה למעשה מדיני ימים אלו¹⁷, וגם (בענייני גאולה¹⁸) בתורת בית-הבחיירה, בית-מקדשנו, על-פי מה שאמרו רז"ל שעל-ידי לימוד זה "אני מעלה עליהם כאילו הם עוסקין בבניין הבית"¹⁹. היינו: בתנ"ך²⁰ – בספר יחזקאל מפרק מ' והלאה, במשנה

ח"ד עמ' 54. – הוספה זו שייכת גם לילדים הנמצאים במחנות-הקיץ ('התוועדיות' תשמ"ח ח"ד עמ' 50). ההוראות בנדון, שהן 'מילתא בטעמא' שייכות לכל שנה ושנה (שיחת מוצש"ק פינחס תשל"ח, הנחת הת' בלתי מוגה סי"א).

13 שענייני 'הקדמת רפואה' על-ידי שיהפכו לימים טובים – 'התוועדיות' תש"נ שם.

14 לקוטי-שיחות כרך כג עמ' 299 ובהערה. ופירוט מהצעה כיו"ב בהתוועדיות תנש"א ח"א עמ' 24. במק"א הוסיף הרבי בכיו"ב: צדקה באכילה ושתיה ('לחיים'), או צדקה רוחנית (עצה טובה, וכש"כ לימוד תורה), ובפרט החלטה בשבת על נתינת סכום מסויים לצדקה, להפרישו מיד במוצש"ק ולתיתו לעני או לגבאי בבוקר ('ש"ש תשמ"ח ח"א עמ' 222 ובהערות, 'התוועדיות' תשמ"ח ח"ד עמ' 376 ועוד).

15 כמבואר בלקוטי-תורה ר"פ דברים, ש'משפט' היינו תורה, ככתוב (מקץ מיג) "כמשפט הראשון", ותירגם אונקלוס "כהלכתא קדמייתא" (שם).

16 קביעות בזמן וקביעות בנפש, לכל אחד ואחת ('התוועדיות' תשמ"ג ח"ד עמ' 1834).

17 'התוועדיות' תשמ"ח ח"ד עמ' 78, 91 (מוגה), 108.

18 ספר-השיחות תשמ"ח ח"ב עמ' 606.

19 תנחומא פ' צו סי' יד. ויתירה מזו, שעל-ידי זה "בניין ביתי" אינו "בטל" (ספר-השיחות תשמ"ח ח"ב עמ' 535). ואף [כנראה – באופן חיובי] נפעל בניין ביהמ"ק דלעתיד ('התוועדיות' תשמ"ב ח"ד ס"ע 1945). הרבי החל לעורר ע"ז בשנת תשל"ו ('שלשלת היחס' בראש ס' 'היום יום עם מ"מ וציונים', החל מ'הוצאה חדשה ומתקנת עם הוספות', תשמ"א).

20 וקודם כל בפ' תרומה, תצוה, תשא – בענייני המשכן וכליו ובגדי-כהונה, שמהן למדים לענייני ביהמ"ק. תוספת זו לא הופיעה בהוראות בנדון כל השנים, שרבות מהן מוגהות, אלא פעם אחת ויחידה (בלתי-מוגה) ב'התוועדיות' תשד"מ ח"ד

ובגמרא – מסכתות מידות ותמיד²¹, וברמב"ם – הלכות בית-הבחיירה. ולהוסיף וללמוד הביאורים בענייני בית-המקדש בתורת החסידות, ובפרט בתורתו של הצמח-צדק, שזכה דורנו ונתגלו בו כמה דרושים על הפסוק ביחזקאל (אור-התורה על נ"ך), ומעט גם על המשניות דמסכת מידות (חידושים על הש"ס, במקומו) וכיו"ב²².

צדקה: ההוספה בצדקה – באם אפשר – להפריש לצדקת בית-מקדש מעט (בתי-כנסת ובתי-מדרש, ישיבות וכיוצא באלו)²³.

תענית ציבור: מי שלא ישן, מותר לו לאכול עד שיעלה עמוד השחר. השוכב לישון ובדעתו להשכים לאכול או לשתות, יתנה במפורש לפני השינה שעדיין אינו מקבל עליו את התענית, ואז מותר באכילה עד עלות השחר²⁴. שחרית: אין לשטוף את הפה בתענית ציבור²⁵.

עמ' 2248. וראה בכיו"ב ספר-השיחות תשמ"ט ח"א עמ' 252 ובהערות. וראה 'התקשרות' גיליון ש"ב עמ' 18 הערה 25, וש"נ. באחת הפעמים הזכיר הרבי את מעלת מסכת תמיד על מסכת מידות, "כיוון ש'מקדש העתיד בני ומשוכלל יגלה ויבוא מן השמים' הרי הלימוד **אודות** העבודה בביהמ"ק נוגע **אז** למעשה יותר מאשר הלימוד אודות בנין ביהמ"ק" ('התוועדיות' תש"נ ח"ד עמ' 55 הערה 186), וא"כ לכאורה יש ללמוד גם את כל ההלכות השייכות לעבודת ביהמ"ק, וקודם-כל ההלכות השייכות למסכתות אלו, בהל' כלי המקדש, תמידין ומוספין, ומעשה הקרבנות שברמב"ם.

22 'התוועדיות' תשמ"ט ח"ד עמ' 38. וראה ספר הליקוטים – צמח צדק, ערך ביהמ"ק (אות ב עמ' רכב, ובהסמך בסופו).

בספר-השיחות תנש"א ח"ב עמ' 691 נוסף, שבשנה זו, כיוון שעומדים כבר על סף הגאולה, יש ללמוד זאת לא מצד ההתגברות דרגש האבילות וההשתדלות לתקן החסרון דחורבן ביהמ"ק, אלא (גם לולי החורבן) מצד הכוסף וההשתוקקות להמעלה והשלימות דבית-המקדש השלישי, גדלות שלא היתה מעולם, עיי"ש.

23 כשבאים לעורר ע"ד נתינת צדקה, יש להביא בפועל קופת צדקה, שאז תיכף ומיד נותנים צדקה בפועל ('התוועדיות' תשמ"ח ח"ד עמ' 123).

24 שו"ע סי' תקס"ד וכו'. וראה אג"ק ח"ג עמ' עה, שלכל הדעות מותר (כל ימות השנה), גם לדעת האוסרים זאת בכלל על-פי הוזהר, אם עושה זאת לרפואה או לכוון דעתו בתפילה וכיוצא בזה (כמובן, לאחר אמירת ברכות-השחר וברכת-התורה אם הוא אחרי חצות הלילה. ואל ישכח לטול ידיו שוב כראוי לאחר עלות-השחר).

25 שו"ע סי' תקס"ז ס"ב. 'ספר-המנהגים עמ' 1. המצטער מאי-רחיצת הפה, יש לדון להקל לשוטפו בנוזל שאינו ראוי כלל לשתיה. שכח ובירך על מאכל או משקה ונוכר שתענית היום –

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת בלק

י"ד בתמוז

תקופת תמוז: ליל שבת קודש שעה 1:30

פרקי אבות – פרק ו.

יום ראשון

ט"ו בתמוז

מוצאי שבת קודש:

סוף זמן קידוש לבנה לכתחילה – כל הלי לה.

יום שלישי

תענית שבעה-עשר בתמוז

בין-המצרים!

מיום זה ועד אחרי תשעה באב אין נושאים נשים, אבל שידוכים מותר לערוך אפילו בתשעה באב עצמו, וסעודת שידוכים בלא ריקודים מותרת עד ראש-חודש מנחם-אב (ולאחר מכן אסור לעשות סעודת שידוכים אפילו בשבת, אלא כיבוד קל²), ואין מסתפרים (ליטול ציפורניים אין איסור³). אין מברכים 'שהחינו' על פרי או בגד חדש, וגם לא בשבת⁴ (אלא אם-כן אינו מוצאו אחר-כך⁵).

(1) לגבי הנהגות בין-המצרים – באשל-אברהם הרה"צ מבוטשאטש א"ח ס' תקנ"א כתב שהן מתחילות כבר בליל הצום (אפילו בין השמשות!), וכ"פ בשו"ת ציץ-אליעזר ח"י סי' כו. וראה 'התקשרות' גיליון תסט עמ' 19. כנראה, אין נוהגין כפי המוצע בבית-אור-הלכה ר"ס תקנ"א (מא"ר ופרמ"ג) להחמיר ב"ז בתמוז ועשרה בטבת כמו מ"ח אב. וע' נטעי-גבריאל בין-המצרים ח"א עמ' עג, עה, עו ועוד (כמובן לא מכוונים לזה, אבל אם צריך מכבסים וכו').

(2) מ"א ס' תקנ"א ס"ק י.
(3) בלוח כולל-חב"ד כתבו "לכבוד שבת מותר אפילו בערב שבת חזון" ונכון הדבר, אבל הניסוח מטעה כאילו בלא"ה אסור, כאשר גם האוסרים לא אסרו אלא בשבוע שחל בו ת"ב (ראה נטעי-גבריאל בין-המצרים ח"א ר"פ כב, וש"נ), וגם אז צ"ב מה מנהגנו בזה.

(4) לוח 'היום יום'. לוח כולל-חב"ד.

(5) שו"ע ס' תקנ"א ס"ז בהג"ה.

בשירה בפה אין איסור. שמיעת שירה מוקלטת, שלא לשם שמחה ממש⁶, התיר הגרש"ז גרליק ז"ל עד ראש-חודש מנחם-אב. סיום והכנסת ספר-תורה – רצוי שלא לעשות ב'בין-המצרים', אלא בזמן מתאים יותר⁷. 'בין-המצרים' אינו זמן ראוי לנסיעות וטיולים⁸. גם בקייטנות, משתדלים לדחותם או למעט בהם ככל האפשר. מי שצריך לנסוע בימים אלו, כדאי ונכון שהכנות משמעותיות לנסיעה יתחילו לפני-כן, כדי שיודגש שהנסיעה החלה לפני שבעה-עשר בתמוז⁹. לא רצוי לקבוע טיפולים רפואיים לימים אלה¹⁰.

גזירות השערות [לבן שלוש שנים] – יש לדחותה לאחר 'בין-המצרים'. אבל שאר העניינים שנהוג להדר ולהרגיל בהם את התינוק – נשיאת טלית-קטן, ברכות-השחר וברכת-המוזון וקריאת-שמע שעל-המיטה – זאת אין דוחים, אלא נוהגים כרגיל, מיום מלאות לבן שלוש שנים¹¹.

הנהגות מיוחדות בימים אלו¹²: להוסיף בלימוד

(6) ראה כיו"ב בס' נטעי גבריאל הל' פסח ח"ג פרק נג הערה ב, והל' אבילות ח"ב פ"ד ס"ד.

(7) אג"ק כרך כ' עמ' רנג.

(8) ראה נטעי-גבריאל בין-המצרים פכ"ג ס"ג.

(9) היכל-מנחם כרך ב' עמ' ריד. ובשיחות-קודש תשכ"ה כרך ב עמ' 230 "לארוז מזוודה או אפילו מספר ממחטות". אגב, בשנת תשל"ג אמר הרבי ביחידות להשליח הרה"ח ר' אריה-לייב קפלן ע"ה "כשארוזים את החפצים, יש לארוז תחילה את הטלית והתפילין. לאחר מכן אפשר להוציאן, אך בהן יש לפתוח את מלאכת האריזה" – 'התקשרות', גיליון נב עמ' 8. ראה גם בדיסק 'היכלא דמלכא', שהרבי אמר לראש ישיבת כרם ביבנה לארוז קודם.

(10) אג"ק כרך כד עמ' שנו. שלחן מנחם ח"ג ס"ע מח.

(11) אג"ק כרך כד עמ' שנה. וצ"ע שבתספורת דחווה בל"ג בעומר הורה הרבי לנהוג את כל הנ"ל מיום התספורת ואילך (אג"ק כרך ח עמ' רפט). ומאידך, את לבישת טלית-קטן וכו' ניתן להקדים לפני ג' שנים (ראה היכל-מנחם ח"ב עמ' כט).

(12) 'תורה וצדקה' לקוטי-שיחות חלק ח"י עמ' 486 וחלק כ"ד עמ' 33. הלכות ('משפט') שבתורה בפרט, ולימוד הרמב"ם במיוחד, שכולל הלכות דכל התורה כולה ('התועודיות' תש"נ

עוד יותר בכל עניני גאולת י"ב תמוז מפני שנתבטלו הגבלות הגוף, וכיון שכן, לא נוגע אם מרגישים זאת אם לאו, שהרי העניין הוא בכל זאת באופן כזה. וזוהי הדרישה והתביעה – שלא לחשוב על עצמו ועל ההרגש שלו, אלא שיהיה נוגע העניין, ויהיה נוגע הרצון העליון (כנ"ל).

וכיון שכן, הרי בבוא חג הגאולה בכל שנה ושנה, ובפרט בתקופת "ויהי בשלושים שנה", צריכים להיות בשמחה גדולה ביותר מצד נתינת-הכוח בענייני תורה ומצות ובהפצת המעיינות, בכל העניינים שבהם היה רצונו של הרבי, שבגללם היה כללות עניין י"ב תמוז, וצריכים להתחזק ולהוסיף בכל עניינים אלו,

ועד שפועלים שבמהרה ובעגלא דידן יראו בעיני בשר, בגאולה האמיתית והשלימה, במהרה בימינו.

***

ד. ציוה לנגן ואמר מאמר דיבור-המתחיל שאו ידיכם קודש.

***

ה. בבית הרב היה הרבה פעמים המצב הגשמי דחוק ביותר, ולפעמים גרוע יותר מדחוק, אבל העולם לא ידעו מזה, ובחיצוניות היתה ההנהגה בהתרחבות ובהתפשטות, מבלי הבט על המצב הדחוק שבבית. סיבת הדבר – לא שמעתי, וגם לא שאלתי, אבל כך היה.

בין העניינים שבחיצוניות התנהלו בהתרחבות, אפילו בזמנים שבהם היה המצב דחוק – היה גם עניין הנסיעות, שלעתים קרובות היו נוסעים לחוץ-לארץ. על פי רוב הייתה הסיבה בגלוי מצד טעמי בריאות הגוף, אבל בפנימיות היו טעמים אחרים. פעם¹⁶ אחת¹⁷ – בזמנים שהמצב בבית היה דחוק ביותר –

נסע כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע עם הרבנית (שטערנא שרה) לחוץ-לארץ – מאורע זה היה במארינבאד או בהומבורג. הרבי נ"ע נכנס הביתה עם מקל יפה ומהודר עם ראש של כסף. כשהרבנית

(16) תוכן שיחה זו – הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר, ונדפס בהוספות ללקו"ש ח"ד ע' 1326.

(17) ראה גם תו"מ ח"א ע' 7. וש"נ.

ראתה את המקל, שאלה אותו: מה זה? והשיב, שזוהי מתנה עבור הבן, כבוד-קדושת מורי-וחמי אדמו"ר. שאלה הרבנית – בידעה היטב את דוחק המצב – אמת הדבר, בן יחיד הוא עם כל המעלות, אבל, במצב הדחוק ביותר עתה, כיצד מוציאים את הפרוטה האחרונה (ואולי היה המקל יקר יותר מהסכום שהיה בידו, והוצרך לשלם אחר כך), וכאשר יבואו הביתה יצטרכו להשיג גמילות-חסד?! וענה הרבי נ"ע: הנני חוזר עתה מטיוול, ובדרך פגשתי אחד ("א גוטער איד") ביחד עם בנו (על ה"גוטער איד" בעצמו לא רצה אדמו"ר נ"ע לומר מאומה, אבל בנוגע לבנו, אמר): וכאשר ראיתי את החילוק שבין בנו כו', נתעוררתי לתת מתנה הנ"ל. סיפור זה שמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר, וגם מזקנתי הרבנית שהייתה מספרת זאת גם ברבים. כ"ק מו"ח אדמו"ר לא היה מספר סיפורים כאלו ברבים.

1. סיפור שאירע עם נשיא ישראל, ובפרט שהרבי סיפר זאת – צריכים ללמדו¹⁸:

לכאורה אינו מובן: כיצד יתכן אמנם להוציא את מספר הפרנקים (שם המטבעות במדינה היא) האחרונים בשביל לקנות מתנה עבור הבן? – הרי לא היה בכך עניין הנוגע להנהגת המלוכה שהבן ישתמש במקל שכזה, והראיה, שעד אז לא היה צריך לכך, ואם כן, מה היה נוגע כל כך לקנות עבורו מתנה זו, אף שהוצרך להיות בעל-חוב בגלל זה?

אך העניין הוא – על דרך שמצינו בעניין אהבת בנו יחידו, בעת שמחת נישואי בנו יחידו, או כאשר בנו יחידו יוצא מן השביה, שכאשר מדובר אודות עניין שנוגע לבנו יחידו, הרי זה נוגע בעצם הנפש שלמעלה מטעם ודעת, ובמילא לא שייך לשאול שאלות מצד חשבונות של טעם ודעת, כיון שבעצם הנפש אין הגבלות כלל.

אבל עדיין אינו מובן: הרי בשעה שהמצב אצל בנו יחידו הוא על דרך הרגיל, אין זה נוגע בעצם הנפש, היינו, שבאותה שעה אין זה בהתגלות, כי אם רק כאשר ישנו איזה עניין בלתי רגיל, כמו עניין החתונה, או עניין היציאה מן השביה. וגם בלשון "אהבת בנו יחידו" – המכוון הוא בכגון-דא. ואם כן,

(18) ראה גם שיחת י"ב תמוז ס"ה (לעיל ע' 112). וש"נ.

מהי ההסברה בנוגע לענייננו?

אך העניין הוא – שכאשר פגש "א גוטן איד", שגם הוא "ממקום קדוש יהלך"¹⁹, ואף על פי כן ראה את החילוק שביניהם, "ראו מה בין בני כו"²⁰, הנה גם עניין זה עורר את האהבה עד עצם הנפש, באופן שאין מקום לכל ההגבלות והחשבונות שמצד טעם ודעת.

ז. ביאור הנ"ל הוא בנוגע לכללות עניין המתנה. ונוסף לזה, כיון שכל עניין הוא בהשגחה פרטית, ובפרט אצל נשיא ישראל – יש לבאר גם תוכנה של מתנה זו, מקל יפה ומהודר עם ראש של כסף: מקל – הוא עניין הרדייה והנשיאות שרודה במקל, וכדמוכח במשנה²¹, אלא שבלעומת-זה הרדייה והממשלה הן בהכרח, ובקדושה הנשיאות והמלוכה הן ברצון, כמו שכתוב²² "ומלכותו – ברצון קבלו". ועל דרך מטה משה, שעל ידו עשה כל האותות והמופתים כו'.

ויש לומר, שזהו גם כן מה ש"ק אדמו"ר נ"ע נתן מתנה לבנו מקל, רמז בזה לעניין הנשיאות. והנה, בעניין המקל יש: א) מקל חובלים. ב) מקל נועם²³. וכמבואר בדיבור-המתחיל וככה הגדול²⁴ בעניין "ומקלכם בידכם"²⁵ שהיה ביציאת מצרים, שהוא כדי לרדות את הרע, כמאמר רז"ל²⁶ "כשם שדרכו של כלב ללקות במקל, כך כו", והיינו, מכיוון שביציאת מצרים היה הרע בתקפו (כמבואר בתניא²⁷ בפירושו הכתוב²⁸ "כי ברח העם"), לכן היה צריך למקל כדי לרדות את הרע.

אמנם המקל שיהיה לעתיד לבוא – מבואר בהמשך מאמר הנ"ל – אינו בשביל לרדות את הרע, שהרי לעתיד כתיב²⁹ "ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ", ועניין המקל לעתיד, הוא עניין מקל

נועם, "ניט ברעכן (לא לשבור) נאָר אויפהייבן און צוציעהן", לרומם ולקרב³⁰.

ועל פי זה יש לומר רמז – ולימוד – נוסף בזה שקנה לו מקל יפה ומהודר עם ראש של כסף – שרמז לו עוד, שתהיה הנשיאות בדרכי נועם ואהבה, כסף – מלשון "נכסוף נכספתה"³¹.

וכידוע הפתגם שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר³² אודות שני רביים, שהחילוק ביניהם הוא על דרך החילוק שבין עניין הרצון ועניין התענוג: רצון ותענוג – שניהם בתוקף, אלא שתוקף הרצון פועל שבירה ("רצון ברעכט"), ואילו תוקף התענוג פועל המשכה וקירוב ("תענוג ציהט צו").

וכידוע גם מה שאמר כ"ק אדמו"ר נ"ע³³ לבנו כ"ק מו"ח אדמו"ר בילדותו, במענה לשאלתו, לשם מה ברא ה' באדם שתי עיניים ושתי אוזניים – שעל עצמו צריך להביט בעין השמאלית, לבקר את עצמו ולהשתדל להיות כדבעי, ואילו על הזולת צריך להביט בעין הימנית, לראות את המעלות שבו, וכמו כן לשמוע אודותיו באוזן הימנית, היינו, שכל דבר ששומעים על הזולת, יש לשמוע את ה"שמועה טובה" שבדבר.

וכמו שראינו אופן הנהגת נשיאות כ"ק מו"ח אדמו"ר, שדרכו הייתה לקרב את כל ישראל, אויפהייבן זיי און צוציעהן זיי, לרומםם ולקרבם. והיינו, שמבלי הבט על מצבו הרוחני של האדם, השפיע לו ללא תנאים, ובזה גופא רומם וקרר אותו כו'.

וזהו גם כן ההוראה לכל תלמידיו ומקורו וההולכים באורחותיו, אשר אופן העבודה צריך להיות בדרכי נועם, מתוך תוקף התענוג, והיינו, שצריך אמנם לעמוד בתוקף ולא לוותר מאומה, אבל, "ניט ברעכן יענעם" [לא לשבור], אלא אדרבה, לרוממו ולקרבו לתורה ומצות בכלל, ולתורת החסידות בפרט.

(19) ע"פ לשון הכתוב – קהלת ח, יו"ד. וראה גיטין נו, ב.
(20) לשון חז"ל – ברכות ז, ב. הובא בפרש"י עה"ת ויצא כט, לב.
(21) רפ"ג דע"ז.
(22) בנוסח תפלת ערבית.
(23) זכרי' יא, ז. וראה סנהדרין כד, א.
(24) תרל"ז – פקט"ז ואילך.
(25) בא יב, יא.
(26) שמו"ר פ"ט, ב.
(27) ספ"א.
(28) בשלח יד, ה.
(29) זכרי' יג, ב.

(30) ראה גם מכתב ט"ז אייר שנה זו (אג"ק חט"ו ע' קלז).
(31) ראה תניא רפ"ג.
(32) ראה "רשימות" חוברת קפה ס"ע 9 ואילך. וראה גם תו"מ ח"ד ס"ע 23 ואילך.
(33) לקו"ד ח"ד תשו, ב. סה"ש תרצ"א ע' 158.

הרבי בענין תורה חדשה מאתי תצא (יום ב' דחג השבועות הערה 129):

"ונודע דבכל הזמנים שאירע לאבותינו ענין מה כשיגיע זמן ההוא שוב מתעורר קצת מעין אותו דבר וענין ההוא".

אבל מעין הנאמר במאמר הרבי רי"צ מתש"ה: "מתגלה אור וגילוי חדש... מאותם האורות והגילויים - ולא כב'מחצית השקל". קצת מעין אותו דבר - קובע הרבי: באופן נעלה יותר!

ב'לקוטי שיחות כרך לח עמ' 6 (לענין ב' סיון) הערה 50, צוטטו דברי החיד"א בספר 'לב דוד' והפעם מתוך פרק לא "הימים הללו קודש הם... ואף גם להבין ולהשכיל בתורה וזאת מצאנו לחד מקמיא רבינו בעל המכתב ז"ל אמר מר כי אין ספק שבימי הפרשה נמסרו להם סודות וענינים נפלאים שהיו מועילים מאד ליחידי סגולה".

בהתוועדות ש"פ לך תשנ"ב (סה"ש תשנ"ב כרך א' עמ' 71) הע' 17 צויין בענין "ונוכרים ונעשים" חידוש נפלא: "ויש-לומר, שכן הוא עוד יותר בזמן קריאת הפרשה בתורה... מתחדש הענין גם בפועל...".

בשולי הדברים יש להצביע על דבר פלא, וכקדמה:

הרבי בשיחת יו"ד שבט תשכ"ג (תורת מנחם כרך לו עמ' 141 הערה 252) ציין אודות גדלותו של הרב החיד"א "שגם הוא היה מקובל, והגיע אליו גם שמע הבעל-שם-טוב, והפליא אותו כו' (ראה 'שם הגדולים' ערך אור החיים וערך צפנת פענח), אע"פ שהתגורר במדינות אחרות, וכנראה שמעולם לא ראהו, וגם לא את תלמידיו".

והנה הרב החיד"א עצמו בספרו חומת אנך הביא את דברי המשנה בגיטין כראיה אמנם לענין שונה - בשם הבעש"ט

וכך נאמר בספרו 'חומת אנך' עה"פ ישקני: "ושמעתי מהרב המאה"ג [המאור הגדול] מהר"ר ישראל נחמן נר"ו משם הרה"ח מאיר אביו כמהר"ר יוסף ז"ל תלמיד הרב החסיד מהר"ר ישראל בעש"ט ז"ל כי לכאורה יפלא איך דברי האדם יפעלו כל כך בקדושה ובסטרא-אחרא. אך יש ראייה ודמיון שהיין הוא במרתף והוא בחבית סתומה וכשיהיה זמן דריכת הענבים אף שהוא רחוק מאד כמה מילין מהמרתף הנה היין שבחבית מתנועע מאליו וזה ניכר ונודע ומזה יש קצת דמיון להבין כי כן הדבור פועל למעלה... (וראה גם שם פ' מטות עה"פ לא יחל דברו).

'הפצת היהדות': ספר חובה לשליח ולכל יהודי

החובה לקרב יהודים לתורה ואין לעשות זאת – לאור תורתו והדרכותיו של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש

הספר מציג את גישתו הייחודית של הרבי לנושא זה, מפרט את שפע הברכות המובטחות לעוסקים בכך, ומביא שלל הוראות באשר לכל ההיבטים בפעולת קירוב הלבבות

ליקוט: הרב אברהם שמואל בוקיעט • עריכה: מנחם ברוד • הוצאת צאגו"ח • 368 עמודים

הגאולה גילתה את האמת

נפתחה הדרך להפצת המעיינות בכל קצווי תבל

בשעה שהגיעה בשורת הגאולה ב"ב תמוז, היה חסיד ששר ניגון ברוסית שתוכנו היה "אין עוד מלבדו" (ניעט ניעט ניקאווא קראמע יעווא אדנאווא), וזה נתפרסם... ויש לומר הביאור בזה:

כל גלות משתלשל מה"גלות" (העלם) הראשון – שזהו כללות העניין דבריאת העולם, שנברא על-ידי ריבוי השתלשלות מדרגה לדרגה וריבוי צמצומים והעלמות כו', עד שנברא עולם מלשון העלם והסתור, ועד יתירה מזה – עולם הזה הגשמי ה"מלא קליפות וסטרא אחרא", ו"כל מעשה עולם הזה קשים ורעים והרשעים גוברים בו", אשר בהם נמצא האור האלוקי בגלות...

וגאולה פירושה, שבעולם [ובפרטיות – בגוף ונפש החיונית] מתגלית האמת, שמציאותו האמתית היא רק כלי לאור אלוקי [והנשמה] שמחיה אותו, כך שבכל פרט ופרט מהבריאה ניכרת "אמיתת הימצאו".

וזהו התוכן ד"אין עוד מלבדו", שאין שום מציאות בעולם ("אין עוד") "מלבדו", זאת אומרת שבמציאות העולם נרגש איך שכל מציאותו היא ("לא נמצאו אלא מ)אמיתת הימצאו", שמציאות העולם גופא היא אלוקות – כפי שיתגלה בשלימות לעתיד-לבוא.

ויש לומר, שמכיוון שכל העולם נברא בשביל ישראל, מובן שעל-ידי זה שהגאולה די"ב-י"ג תמוז גילתה את האמת ככל ישראל (ובכל הדרגות שבישראל), ההתקשרות העצמית דעצם של יהודי עם העצם דהקב"ה ("אמיתת הימצאו") – על-ידי זה ניתן הכוח לגאול את כל העולם כולו, שתתגלה שם אמיתת מציאותו – "אמיתת הימצאו".

ובפשטות – שעל-ידי הגאולה נעשה "נודע גלוי לעין כל" שהעבודה בהרצת תורה וחיזוק הדת "מותרת היא על-פי חוקי המדינה", שגם העולם מכיר את האמת דאלוקות ותורה. ועל-דרך זה גם לאחרי הגאולה – נפתחה דרך חדשה בהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה בכל קצווי תבל, כולל גם הפצת שבע מצוות בני נח, כהכנה לגאולה האמיתית והשלימה, שאז יהיה שלימות הגילוי בעולם ד"אין עוד מלבדו".

ויש לומר הטעם לכך שגאולת י"ב תמוז היא דווקא באופן כזה, כי המאסר והגאולה הם בדור האחרון של הגלות (כמובן מהסימנים המובאים בגמרא, וכפי שהעיד בעל הגאולה כמה וכמה פעמים), שאז צריכים רק לסיים את השיריים האחרונים של העבודה, ואין המצווה נקראת אלא על שם גומרה – לכן הגאולה (האחרונה) בזמן הגלות (על הרצת התורה וחיזוק הדת) היא גאולה לכל ישראל ובכל פרטיהם, והיא גם נותנת את הכוח לסיים את העבודה בעולם, ולגלות שם איך ש"אין עוד מלבדו", כפי שיהיה בגלוי לעתיד-לבוא, שאז יראו איך שכל העולם כולו הוא דירה לו יתברך בתחוננים, שבדירה נמצאת עצמות הדר בה – בגלוי. ונוסף לזה: הגאולה היא העניין האחרון ביפוצו מעיינותיך חוצה, שעל-ידי זה אתי מר דא מלכא משיחא.

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת חוקת התש"מ"ח. התוועדות תש"מ"ח כרך ג עמ' 562-563)

כפועל למעלה, וזה בכל דור ודור, כי כן קיימו למעלה מה שקבלו למטה. עכ"ד הרמ"ז ז"ל ועוד האריך ע"ש:

"ויתכן שזה נכלל בנוסח שתקנו רז"ל, אשר עשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה. פי' דבימים ההם הגדיל ה' להשפיע שפע ישועה ורחמים ואתרחיש להו ניסא. וגם בזמן הזה מתחדש השפעת הרחמים, ואנהו זהרורה כאשר היתה באמנה בימים שנעשה הנס. ואפשר, שזה כונת הכ'. הודו לה' כי טוב כל"ח, כי אור החסד הנשפע בנס, הן מזהירי"ן עולת תמיד כיום ההוא, מידי שנה בשנה, שנות דור ודור, והיינו דקאמר כל"ח".

וכבר נודע מרבינו האר"י זצ"ל את כל תוקף אור עליון וקדו"ש, כל העודף כ"ל שישנו באסת"ר, הבריק ברקאי, הכי השתא, בכל שתא ושתא, די על ידיה זהורית"א.

בערך בשנת תשל"ה ניתוסף לראשונה (לקוטי שיחות' כרך יד עמ' 158 הע' 18) הציון הבא: "שו"ת הר"י אירגו (בסוף-ספר מבוא פתחים) ס"ה בארוכה". וכך נאמר שם:

"ידוע מכמה מקומות כי סוד ההנהגה העליונה כך היא כי בכל שבת ושבת ובכל מועד ממועדי ה' לעולם חוזר וניעור אותו האור ושפע ממרומים שהיו לזו"ן ולכל העולמות באותן הזמנים עד כי אין הפרש בין שבת בראשית לכל שאר השבתות שאנו מקיימין אותן בגלות המר.. וכן אין הפרש בין פסח מצרים לפסח דורות וכן כל שאר המועדות וכן בימים טובים דרבנן ככתוב בענין פורים כי בכל זמן וזמן ובכל שנה ושנה מתגלית אותה הארה של מרדכי בימי הפורים שאז נעשה הנס. ופשיטא דהוא הדין לימי חנוכה שבכל שנה ושנה שחוזר הדבר לכמות שהיה בזמן הנס".

מקור הלכתי בפוסקים ציוין לראשונה בשנת תנש"א. בשיחת ש"פ דברים חזון תנש"א ('התוועדות תנש"א' כרך ד' עמ' 84) הע' 12: "כידוע בכל עניני קדושה, שביום השנה חוזרים וניעורים הענינים כפי שהיו בפעם הראשונה, ביום זה, ואדרבה: בכל שנה - באופן נעלה יותר, וכידוע פירוש האר"ז... רמ"ז... לב דוד... משנה גיטין... וראה גם מחצית השקל לשו"ע או"ח סת"ח ס"י".

דברי 'מחצית השקל' צוטטו בשלימותם בשיחת

אור חדש מאותו האור והגילוי שהאיר ונתגלה בפעם הראשון במועד ההוא אשר כן-הוא גם בחג השבועות שבכל שנה ושנה מאיר ומתגלה אור וגילוי חדש מהאורות והגילויים שנתגלו במתן תורה".

דברי החיד"א והרמ"ז

במכתב כללי מ"א ניסן תשי"ג מצטט הרבי בגוף המכתב את דברי הרמ"ז בתיקון שובבים "והימים האלה נזכרים ונעשים, שבהזכר זכרם למטה נעשים כפועל למעלה" ומסיים הרבי: ובמילא נשפעים גם למטה ומתעוררים כל הענינים הקשורים בימים ההם.

ובהערה מציין הרבי: "והזמן מצד עצמו מסוגל לזה, וכמו שהאריך בלב דוד שם...".

הבה נקרא את הדברים ב'לב דוד' שם:

על פי מדותיו ועוזו ונפלאותיו של בעל הרחמים, כי ביום אשר העדיף מטובו וגברו רחמיו, לראש בני' ונתגלו אורים גדולים, עליונים למעלה והשפיע כצחצחות חסדי חסדים, ויאור להם מלאים זיו מפיקים, האירו ברקים, ולפיהן ישיב ישועת מושיע חוסים עברים, נסים ונפלאות. לא זו, כי היום ההוא גדול מאד בשמים ממעל לחש"ב, והתברכו בו ברכות שמים ונהרות המושכים. אף זו, כי מידי שנה בשנה כה יעשה ביום ההוא קדמה מזרח"ה, אור זר"ח, אור"ת אלי"ס, וקבע את קובעיה"ם, מה נכבד היום. עוד היום גדול, בכל שנה ושנה, לקבעיה קמא הדר. וכזאת וכזאת, לע"ר בבנ"י, נכון למועדי רג"ל, בחגים ובמועדים, וכן ימים טובים לישראל מדרבנן, כחנוכה ופורים, אשר בימים ההם לפנים בישראל, יצא שפע, ממרום שלח, וישימהו על הנ"ס. ככה יעשה קובע"ת, כוס ישועות, בהגיע תור והיו נכונים סדר זמנים, ויאור"ל להם חוזר, וניאו"ר נהרי"ם, יאורי"ם רחבי ידיים, ומידי שנה בשנה הולך ואור, ונהו זהרורי"י, מלא האור"ה, ככל העולמות, ברוב עוז ותעצומות, וכן בכל ברכות השבח וההוראה לה' אמרוה, טוב וחסד יושפעו, מעין הברכות. ואפי' זכרון חסדי ה' אשר עשה לצדיקים פרטיים ואביו ורבו, כלם כא' מעוררין כח עליון להשפיע ממקור אותה ברכה, וכאשר דיבר בקדשו הרב השלם הרמ"ז זלה"ה בס' תקון שובבי"ם וכתב, שזה סוד. והימים האלה נזכרים ונעשים, שבהזכר זכרם למטה, נעשים

התחדשות מידי שנה בשנה

התחדשות העניינים מדי שנה בשנה - "והימים האלה נזכרים ונעשים" • גלגוליה של הערה מרתקת שנכתבה ע"י הרבי בצורות שונות • תגלית על הזכרת הבעש"ט בספרי החיד"א מענין דומה

במגילת אסתר פרק ט' פסוק כח איתא: "והימים האלו נזכרים ונעשים". עשרות פעמים הזכיר הרבי פסוק זה בעל-פה ובכתב כשהוא מוסיף לו שורת ציטטות, מתחיל מהרמ"ז - רבי משה זכות - בספר 'תיקון שובבים' (2 החיד"א ב'לב דוד' 3) משנה ממסכת גיטין (4 מאמר(י) חסידות שבהם נזכרה הקביעה (והראיה מהמשנה) (5 תשובת הר"י אירגס. אך המפתיע (6 שבקיץ תנש"א ניתוסף לרעיון זה מקור הלכתי ב'מחצית השקל'. (7 בשנת תשנ"ב חידש הרבי שרעיון זה של ההתחדשות מתרחש לא רק במועדים אלא גם בעת קריאת פרשיות התורה מדי שבוע בשבוע.

כך נאמר ב'לקוטי שיחות' כרך כט עמ' 519 (מכתב כללי מח"י אלו תשמ"ה) בהערה נזכרים ונעשים: "נזכרים ונעשים - לשון הכתוב - אסתר ט, כח. וראה רמ"ז בספר תיקון שובבים, הובא ונתבאר בספר לב דוד להחיד"א פכ"ט" (וראה גם 'לקוטי שיחות' כרך ב' עמ' 592 הע' 10).

הרעיון עצמו, ללא הזכרת המקורות מופיע בניסוחים שונים אך זהים, אף ללא הזכרת מראי-מקומות - באגרות שונות של הרבי - הנה אחדים לדוגמא:

הרעיון מופץ

"והרי בכל שנה ושנה נעשים העניינים, ההמשכות וההשפעות מעין וכמו שהי' בפעם הראשונה, וכרמזו הידוע במ"ש: והימים האלה (כשהם) נזכרים (כדבעי) ונעשים - ההמשכות וההשפעות", אג"ק

כרך טו עמ' רפה.

"והנה הימים האלה (כשהם) נזכרים (הרי הם גם) ונעשים.. (אגרות-קודש' כרך יט עמ' קסה) "וידוע הפירוש שכשהם נזכרים הרי הם גם ונעשים" (שם עמ' ריח; ריט)

"והרי ידוע פירוש האריז"ל על הפסוק והימים האלה נזכרים ונעשים, שכשהם נזכרים הרי נעשים כל ההשפעות למעלה ונמשכות גם למטה" (אג"ק כרך ח' עמ' נא).

"וכידוע פירוש האריז"ל עה"פ והימים האלה נזכרים ונעשים, אשר בכל שנה ושנה לתקופת הימים האלו כשנזכרים - אזי גם - ונעשים ונמשכים העניינים כאשר בפעם הראשונה" (אג"ק כרך יד עמ' קמב-ג; קע).

"והרי הימים האלו (כשהם) נזכרים (הרי הם גם) ונעשים, וכידוע פירוש האריז"ל החי בזה" (אג"ק כרך ח"י עמ' רכט).

"הנה הימים האלה נזכרים ונעשים, וכידוע פירוש האריז"ל בזה" (אגרות-קודש כרך טו עמ' יא).

"וידוע דרז"ל [דרשת רז"ל] על הכתוב והימים האלה (כשהם) נזכרים (הרי הם גם) ונעשים, וק"ל" (אג"ק כרך טו עמ' ע).

"וידוע פירוש האריז"ל בלשון הכתוב, והימים האלה (כשהם) נזכרים (בהתעוררות המתאימה, הרי נמשכים) ונעשים (כל ההמשכות והשפעות שהיו בפעם הראשונה)" (אגרות-קודש' כרך טו עמ' רנו).

ציון המקור במשנת גיטין

באגרותיו של הרבי משנות תש"י-תש"א מתבטא הרבי ('לקוטי שיחות' כרך יב עמ' 146): "בכל שנה ושנה מתעוררים העניינים בזמניהם שלהם - ולא רק ברוחניות בלבד, אלא גם בטבעיות וגשמיות הדברים מתעוררים לתקופת השנה. וכמובא בדא"ח הראי' ממשנה ספ"ג דגיטין: בודקין את היין.. ובהוצאת סמדר כו".

(ושם עמ' 155): "שעניני כל חג ומועד מתעוררים בכל שנה ושנה בזמניהם שלהם כידוע" ובהערה 4: "ידועה הראי' על-זה ממשנה ספ"ג דגיטין: בודקים את היין... בהוצאת סמדר כו". ובשולי שיחה משנת תשי"ז ('לקוטי שיחות' כרך ב' עמ' 592 הערה 11):

לא רק ברוחניות, ואפילו גם ב[מ] ה[ש]יך לטבע וגשם הדברים. וכידוע הראי' המוכחת מהמשנה (גיטין סוף פרק ג): בודקין את היין.. ובהוצאת סמדר כו".

כך גם ב'לקוטי שיחות' כרך ו' עמ' 35 הערה 3, כרך ח עמ' 49 הע' 8 אחרי ציון הרמ"ז והחיד"א - נאמר: "וידועה הראי' ממשנה גטין ספ"ג: ובהוצאת סמדר כו" (וראה גם בחכ"ג עמ' 248 הע' 35. שם עמ' 367 ד"ה ובלשון).

בשנים שלאחר-מכן (ראה 'לקוטי שיחות' כרך יד עמ' 158 הע' 18. כרך כ' עמ' 170 הע' 30. מצויינת המשנה גם ללא הקדמה של "וידועה הראי'" וכיו"ב אלא בפשטות: וראה משנה ספ"ק דגיטין. ולפעמים (לקו"ש חכ"ד עמ' 335): "ולהעיר ממשנה גטין..".

מהי אותה ראייה ידועה מדא"ח (הציון לדא"ח נזכר ב'לקוטי שיחות' כרך יד עמ' 158 הע' 18. כרך כג עמ' 248, כרך לח עמ' 5 הע' 46 (ובעוד מספר מקומות)?

ובכן, במאמרו של כב' קדושת אדמו"ר מוהריי"צ ב"סוף דיבור המתחיל עלה אלקים תש"ד" פרק וא"ו נאמר (ספר המאמרים תש"ד עמ' 13): הנה בכל שנה ושנה בתחלת השנה הנה כל הבריאה כולה חוזרת לקדמותה כמו שהי' בתחלת הבריאה... בחג הפסח הנה בכל שנה ושנה בי"ד בניסן בערב מתעורר אותו הגילוי שנתגלה בעת יציאת-מצרים... ולכן הנה אז דוקא אנו אוכלים מצות.. וכן הוא בהגילויים המתגלים בחג השבועות

במתן תורה וכן הוא בכל הגילויים הפרטים בחג הסוכות חנוכה ופורים בהגילויים המתגלים במשך השנה בכל עת וזמן התגלותו בפעם הראשון, ודוגמא לדבר מהא דאמר ר' יהודה (גיטין פרק ג' משנה ח') בשלשה פרקים בודקין את היין, [שהניחו להיות מפריש עליו צריך לבדקו דשמא החמיץ ואין תורמין מן החומץ על היין. רש"י], בקידוש מוצאי החג [כשמנשבת רוח קדים במוצאי החג רש"י], בהוצאת סמדר, [כתום פרח וענביו נראין באשכול כסדרן, רש"י], ובשעת כניסת מים בכוס, [כשהן כפול הלבן נקראין בוסר. וכשלחלוחית נכנסת וגדילה בתוכו שיכול לעצור מהן כל שהוא היינו כניסת מים, רש"י], וטעם בדיקת היין בזמנים אלו דוקא הוא לפי כי בזמן התחלת גידול הענבים רגיל להיות נעשה שינוי גם ביין שבחביות והיינו דבזמן הזה אשר הבורא ב"ה קבוע זמן התחלת גידול הענבים בפעם הראשון הנה בזמן הזה בכל שנה ושנה נמשך השפעת פרי הגפן ממקורו לכן אז יפול שינויים אפילו בהיין דאשתקד, אבל הגילויים האלו הם גילויים פרטים שנתגלו בפעם הראשון ומתגלים בעתם ובזמנם במשך השנה כפי שהטביע בהם הבורא ב"ה אחר אשר ברא אותם במאמרו ית' תדשא הארץ וגו'... "קיצור... וטעם ההמשכה ברה"ל לפי שהכל חוזר לקדמותו ויסביר דכל הגילויים במשך השנה מתעוררים ביום התגלותם בפעם ראשון שהוא גילוי פרטי ומסתייע מהמשנה דבג' פרקים בודקין את היין...".

ישם לב לדבר-פלא:

בכל שיחות הרבי ומכתביו צויין ראה משנה גיטין סוף פרק ג' משנה ח' ולא לדרך בגמרא גיטין לא, א. ונראה לבאר הטעם: כי מכיון שחייב אדם לומר בלשון רבו והרבי ריי"צ הזכיר "המשנה גיטין פרק ג' משנה ח'", לא רצה הרבי לשנות זאת!

במאמר נוסף משנת תש"ה (ד"ה ועשית חג השבועות) פרק מה (עמ' 183 ואילך) חוזרת הקביעה: "כידוע דבכל מועד ומועד מתגלה אור וגילוי חדש השייך למועד ההוא מאותם האורות והגילויים שהתגלו והאירו בפעם הראשון במועד ההוא... דבכל ר"ה ור"ה מתגלה ומאיר... מהאורות והגילויים שהיו ביום הראשון דבריית-העולם, וכן הוא בשאר המועדים הנה בכל מועד מתגלה